

N:o 29.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om vidtagande af åtgärder till förekommande af obehörigt bruk af sådana in-teckningar, som, enligt 23 § i förordningen angående in-teckning i fast egendom, må utan uppvisande af in-teckningshandlingen dödas.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottets behandling hänvisad motion, n:o 78, hemställer herr *Berglöf*: att Riksdagen måtte besluta en skrivelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utarbetande af lagförslag med syfte att förekomma obehörigt bruk af sådana in-teckningar, som enligt 23 § i förordningen angående in-teckning i fast egendom må dödas, utan att in-teckningshandlingen i hufvudskrift uppvisas, men med hvilka dylik åtgärd icke vidtagits.

Till stöd för motionen anföres:

I 23 § i förordningen angående in-teckning i fast egendom den 16 juni 1875, sådan denna paragraf lyder enligt förordningen den 6 oktober 1882, stadgades, att ny egare till fastighet, som blifvit efter utmätning såld å offentlig auktion eller under konkurs, i den ordning konkurslagen bestämde, egde att utan uppvisande af in-teckningshandlingarne i hufvudskrift erhålla dödning af in-teckningarne för de fordringar, som antingen alldeles icke eller endast till någon del kunnat af köpeskillingen gäldas.

Uti sin till 1894 års Riksdag aflemnade embetsberättelse anförde justitieombudsmannen, att denna bestämmelse gifvit anledning till bedrägerier i så måtto, som in-teckningshandlingen, innan dödandet egt rum,

utsläppts i rörelsen, och den, som mottoge en sådan handling, vore ur stånd att af dess innehåll eller af gravationsbevis erhålla kännedom om inteckningens beskaffenhet. Justitieombudsmannen hemställde ock om ett tillägg till berörda 23 § för att afhjelpa omförmälda olägenhet, men denna hemställan blef icke af Riksdagen bifallen.

Då det torde vara nödigt att på lagstiftningens väg söka hindra missbruken af dylika inteckningshandlingar, borde denna fråga icke lemnas, förrän den blefve löst på ett tillfredsställande sätt. Härutinnan kunde ju flera utvägar förefinnas, men motionären tilläte sig föreslå, om icke enklaste och bästa sättet vore, att vederbörande auktionsförrättare skulle förpligtas att göra anmälan om den felande liqviden på inteckningarne.

Utsökningslagens 86 § föreskrefve, att om fast egendom blifvit utmätt för icke intecknad fordran, skulle utmätningssmannen genast å landet till domaren och i stad till rätten insända bevis om utmätningen och beloppet af den fordran, hvarför utmätningen skett. Inteckningslagens 38 § stadgade vidare, att beviset skulle uppläsas och intagas i inteckningsprotokollet på landet å nästa rättegångsdag under lagtima ting och i stad å nästa rättegångsdag för inteckningsärenden.

Med tillämpning af denna princip torde genom ett tillägg till dels 26 § eller annan paragraf i 6 kap. utsökningslagen, dels ock 38 § i inteckningslagen kunna föreskrifvas, att, då öfverenskommelse träffats om fördelning af köpeskillingen för såld fastighet eller så snart förslag eller utslag om dylik fördelning vunnit laga kraft, utmätningssman eller öfverexekutor skulle genast å landet till domaren eller i stad till rätten insända bevis om de inteckningar, som alldeles icke eller endast till någon del kunnat gäldas af köpeskillingen. Detta bevis skulle sedan gifvas samma behandling, som omförmäldes i 38 § inteckningslagen. Genom dessa åtgöranden förefunnes en grund för att uti gravationsbevisen kunna anteckna förhållandet med dessa tvifvelaktiga inteckningshandlingar. Man kunde häremot invända, att denna åtgärd skulle menligt inverka på dens rätt, som å exekutiv auktion inköpt en fastighet och som ville med fortfarande inteckningsrätt utgifva en inteckningshandling utaf här omförmälda beskaffenhet. Men då ifrågasatta åtgärden om anmälan och anteckningen i inteckningsprotokollet icke upphäfde inteckningen eller kunde betaga fastighetens köpare att genom en anmälan till inteckningsprotokollet gifva full kraft åt inteckningshandlingen, torde anmärkta invändning icke ega någon betydelse. Frågan tarfvade emellertid en närmare utredning och

granskning, än som nu kunde utaf motionären verkställas, hvarför motionären ej framlade något formuleradt förslag till lydelse af det tillägg till utsöknings- och in-teckningslagarne, som för uppgifna målets vinnande erfordrades.

Såsom af motionären antydts, förehade lagutskottet vid 1894 års riksdag till behandling ett af justitieombudsmannen väckt förslag till afhjelpande af de olägenheter, som vore en följd af det i 23 § af gällande in-teckningsförordning stadgade sättet för dödande af de in-teckningar, hvilka af köpeskillingen för en å exekutiv auktion försåld fastighet antingen alldeles icke eller endast delvis kunnat gäldas. I det utlåtande, lagutskottet med anledning af justitieombudsmannens berörda framställning afgaf, fäste utskottet uppmärksamheten derpå, att af erfarenheten visserligen styrktes, att bedrägerier med ifrågavarande in-teckningar möjliggjordes genom gällande lagstiftning i ämnet, men att den af justitieombudsmannen föreslagna åtgärden till förekommande af bedrägligt förfarande — hvilken åtgärd skulle bestå deri, att det stadgades skyldighet för sökanden af lagfart å sådant fäng, som i ifrågavarande paragraf afsåges att visa, om och i hvilken mån köpeskillingen varit tillräcklig till gäldande af i fastigheten in-tecknad fordran — ingalunda torde vara till fyllest. Det afstyrkande utlåtande, som lagutskottet af denna anledning afgaf beträffande justitieombudsmannens omförmälda förslag, blef af Riksdagen bifallet.

I likhet med 1894 års lagutskott anser utskottet lagstiftningsåtgärder i syfte att förebygga de af motionären påpekade oegentligheter och missförhållanden vara af behovvet påkallade. Erfarenheten vittnar fortfarande om otillräckligheten af gällande lagstiftning i ämnet. Vid sådant förhållande och då utskottet finner det af motionären framställda förslaget till lösning af förevarande fråga förtjent af närmare granskning och utredning, föranlättes utskottet hemställa,

att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af lagförslag i syfte att förekomma obehörigt bruk af sådana in-teckningar, som enligt 23 § i förordningen angående in-teckning i fast egendom må dödas, utan att

inteckningshandlingen i hufvudskrift uppvisas, men med hvilka dylik åtgärd icke vidtagits.

Stockholm den 2 april 1895.

På lagutskottets vägnar:

L. ANNERSTEDT.

N:o 30.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrade bestämmelser rörande resekostnads- och traktamentsersättning åt målsägare i brottmål.

Uti en, inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottets behandling hänvisad motion, n:o 20, anför herr *Zetterstrand*:

Under lagskipningen, särskildt vid våra underdomstolar, yppades mycket ofta ett missförhållande, hvilket, ehuru ej af någon synnerligen stor betydelse, dock vore så pass beaktansvärdt, att motionären ansett sig böra derpå fästa Riksdagens uppmärksamhet och sålunda söka framkalla en, efter motionärens förmenande, af rättvisa och billighet påkallad lagförändring.

Det förhölle sig nemligen, enligt hvad känt vore, sålunda, att i brottmål, hvilka hörde under allmänt åtal, målsägare vore skyldig att vid laga äfventyr på kallelse inställa sig vid domstol, men deremot för de kostnader och besvär, som derigenom tillskyndades honom, icke erhöle någon som helst godtgörelse i de synnerligen ofta förekommande fall, att